

MEMÒRIA 2017

Esborrany versió 3.5 (pendent d'aprovació per l'assemblea i posterior maquetació)

INTRODUCCIÓ

Estem una situació on el debat de sobirania està permanentment en el centre del debat polític. Una organització com la Xarxa de Consum Solidari (XCS) que ha centrat la seva feina entorn a la Sobirania alimentària, especialment en la seva visió des de la ciutat, és a dir com a consumidores de bens més que com productores, veu aquesta situació com un repte i una oportunitat de col·locar la Sobirania Alimentària en aquest debat i en aquesta realitat.

La XCS, conscient d'aquesta situació, continua treballant com anys enrere participant i enfortint plataformes socials al voltant del Dret a l'Alimentació i a favor de la Sobirania Alimentària, impulsant espais de debat com ara les Jornades de Consum Crític, aquest any en clau de participar en els debats existents en els moviments socials de Catalunya. Continuem fent un esforç per analitzar la realitat del consum amb treballs d'investigacions i la seva publicació i difusió.

En el terreny pràctic, mantenint experiències tradicionals, com la distribució de cistelles agroecològiques, on hem fet una aposta molt important per nous circuits curts de comercialització. I els Mercats de Pagès, que es consoliden i creixen constituint-se en un espai d'educació en el consum responsable, suport a projectes agroecològics i recuperació de les places per activitats veïnals; una experiència d'èxit que no para de créixer.

Continuem feines d'impuls i promoció de menjadors escolars amb criteris agroecològics. Treballem, cada vegada mes, en experiències lligades a terreny que permetin ser experiències pilot exportables. I, mantenint la nostra visió solidària amb els altres pobles, recolzant propostes agroecològiques i d'incidència política a l'Equador, Bolívia, Senegal i Mali.

Tota aquesta activitat en el marc d'unes finances sanejades: portem diversos anys ja amb un patrimoni net positiu que s'ha mantingut

La Junta

COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

BOLIVIA

Al llarg de 2017, el nostre treball a Bolívia ha mantingut la política dels anys precedents. Territorialment ens hem centrat a recolzar propostes a Potosí i Cochabamba, però també a moviments socials que tenen espais d'actuació estatal com és el cas del Foro Boliviano sobre Medio Ambiente y Desarrollo FOBOMADE.

Si el territori d'actuació de la Xarxa de Consum Solidari és heterogeni (serra, vall i selva), el tipus d'intervencions que hem recolzat són molt concrets: es tracta de projectes que recolzen a organitzacions camperoles i indígenes per aprofitar el context de canvis polítics que, amb les seves contradiccions i limitacions, viu el país des de mitjan de la dècada passada. En aquest sentit, els esforços de la Xarxa de Consum Solidari s'han dirigit, d'una banda, a facilitar a moviments socials i indígenes la seva labor d'incidència política en temes agraris en el període post-constitucional. Per una altra, s'han dirigit a facilitar a organitzacions camperoles per a millorar el seu accés a mercats locals i al sistema de compres públiques municipals.

Projectes en execució al 2017

Suport a la participació de les organitzacions socials d'Equador i Bolívia en l'elaboració de polítiques a favor de la sobirania alimentària durant els seus processos post-constituents

Socis locals: *FOBOMADE i Fundació Terranueva*

Finançadors: *Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament*

El monopoli neoliberal que caracteritzava la gairebé totalitat de les polítiques econòmiques llatinoamericanes en la dècada dels '90 s'està trencant. Països com Veneçuela, Equador o Bolívia han viscut canvis governamentals que, amb les seves contradiccions i limitacions, semblen voler apostar per nous models econòmics de caràcter proteccionista i més socials. L'àmbit agrari és un dels sectors més destacats en aquest canvi de paradigma. El concepte de "Sobirania Alimentària", que fins llavors només era una proposta de la societat civil, apareix i es defineix com el model agrari a seguir en les noves constitucions que s'han promulgat en alguns d'aquests països. En aquest context, el projecte vol generar insums per a les organitzacions i moviments socials indígenes i camperols que els permetin millorar la seva eficàcia a l'hora de proposar canvis legislatius en el període post-constituent iniciat a Equador i Bolívia, com la realització de diagnòstics sobre temes concrets o facilitant la discussió entre organitzacions i moviments socials de tots dos països.

Participació de les famílies rurals vulnerables en el desenvolupament local a través d'estratègies de sobirania alimentària (Potosí-Bolívia)

Soci local: *IPTK*

Finançadors: *Ajuntament de Xixón*

A la fi de 2012 es va iniciar aquesta acció que busca continuar algunes de les accions d'un projecte més ampli executat entre 2009 i 2012. Concretament la intervenció vol consolidar la capacitat de les organitzacions econòmiques camperoles en la transformació i comercialització als mercats locals de la seva producció. Concretament la intervenció, que es continuarà recolzant al llarg de l'any 2018, vol consolidar la capacitat de les organitzacions econòmiques camperoles en la transformació i comercialització als mercats locals de la seva producció.

Enfortiment de l'agricultura camperola i indígena amb perspectiva de gènere i sobirania alimentària (Vila Vila, Cochabamba, Bolívia)

Soci local: *Aynisuyu*

Finançadors: *Ajuntament de Sant Cugat del Vallès i Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament*

El projecte que s'està executant des de l'any 2016, i es consolidarà al llarg de tot l'any 2018, intervé a 6 comunitats camperoles andines de població kitxwa que pateixen alts nivells d'inseguretat alimentària. El projecte espera contribuir en la millora de les condicions objectives perquè aquestes famílies desenvolupin capacitats productives, incrementin coneixements, enforteixin sistemes productius familiars i comunals, millorin i diversifiquin el seu sistema

alimentari, iniciïn processos de transformació amb els excedents productius, s'incorporin i accedeixin al mercat local, i enforteixin les seves condicions i capacitats de lideratge i incidència política. Les propostes de millora de les condicions agràries es basen en principis agroecològics, dins de la línia de la sobirania alimentària, sense generar dependències d'insums i tecnologia forana. Participaran famílies camperoles i indígenes com a receptores directes del projecte. Amb l'aplicació de l'estratègia de Passada de Cadena s'arribarà a altres famílies receptores indirectes del projecte.

EQUADOR

La Xarxa de Consum Solidari continua amb el seu treball d'enfortiment de les organitzacions socials de l'Equador, en un context polític amb limitacions per dur a terme un programa de canvis estructurals previstos a partir de la Constitució de Montecristi, que volia trencar amb els models neoliberals de dècades anteriors. I en un context econòmic caracteritzat per la crisi.

Per garantir el dret a l'alimentació de la població camperola, així com en la implementació del seu pla estratègic, seguim treballant al Cantó Cotacachi (Província d'Imbabura) amb la Unió d'Organitzacions Camperoles i Indígenes de Cotacachi (UNORCAC), amb la qual ja tenim un llarg recorregut realitzat. També a Cotacachi seguim recolzant a l'Assemblea d'Unitat Cantonal de Cotacachi (AUCC), enfortint la participació ciutadana, la formació local i, concretament l'apoderament de les dones i la defensa, promoció i garantia dels drets humans de les dones, processos liderats des de la Coordinació Cantonal de Dones de Cotacachi.

D'altra banda, s'ha continuat al llarg de l'any 2017 amb el projecte "Suport a la participació de les organitzacions socials d'Equador i Bolívia en l'elaboració de polítiques a favor de la sobirania alimentària durant els seus processos post-constituents". Procés que ha recolzat a organitzacions camperoles de Bolívia i d'Equador en el seu treball d'incidència política en defensa dels principis de Sobirania Alimentària. A l'Equador aquest programa s'ha coordinat amb la Fundació Terranueva, amb la qual la Xarxa de Consum Solidari fa anys que treballa. També amb aquesta organització hem iniciat el treball a Quito, recolzant actors de l'Economia Social i Solidària (ESS) local i les entitats municipals.

Projectes en execució al 2017

Enfortiment dels i de les actors socials urbans de Quito per a la construcció d'agendes d'incidència en les polítiques municipals

Soci local: *Fundació Terranueva*

Finançador: *Ajuntament de Barcelona*

El projecte vol enfortir les capacitats propositives d'actors socials d'àmbit barrial de Quito, amb l'objectiu de que generin espais d'incidència i concertació en les polítiques públiques municipals. Concretament es va preveure elaborar Agendes d'incidència en temes d'interès social: regularització dels barris, i gestió de la plusvàlua del sòl i de l'habitatge. Cal destacar que el projecte es relaciona amb les polítiques públiques d'àmbit estatal: concretament ha de contribuir a l'assoliment dels Objectius 2 i 3 del Pla Nacional del Bon Viure.

Enfortiment de l'economia popular i Solidària en el Districte Metropolità de Quito

Soci local: *Fundació Terranueva*

Finançador: *Ajuntament de Barcelona*

El projecte busca enfortir les capacitats tècniques, comercials i soci-organitzatives de xarxes d'Economia Popular i Solidària (EPS) de Quito, per millorar els seus esforços d'autogestió i per incidir en el disseny i execució de les polítiques públiques que els afecten, aprofitant els marcs legals i institucionals favorables a l'EPS vigents a Equador. Per a això es preveu accions de formació i capacitat a representants de les organitzacions que componen les xarxes d'EPS amb les que es treballarà, l'elaboració d'un diagnòstic participatiu sobre la situació de l'EPS a la ciutat, la realització de fires d'intercanvi de productes i serveis, així com accions d'incidència davant institucions municipals.

Hi participaran directament 4 xarxes d'EPS que agrupen més de 30 associacions i prop de 500 socis i sòcies. A més, en tant s'assoleixi la incidència en algunes polítiques i programes, especialment en el camp de les compres públiques en aquest sector, es beneficiarà més de dos mil associacions d'EPS de la ciutat.

Aquesta proposta dona continuïtat al treball en col·laboració que la Fundació Terranueva i la Xarxa de Consum Solidari mantenen des de fa anys i que ha permès consolidar enfocaments compartits sobre desenvolupament local participatiu, Economia Popular i Solidària i enfortir actories socials locals, amb enfocament de defensa del Dret a la participació ciutadana.

Suport a la participació de les organitzacions socials d'Equador i Bolívia en l'elaboració de polítiques a favor de la sobirania alimentària durant els seus processos post-constituents

Socis locals: *FOBOMADE i Fundació Terranueva*

Finançadors: *Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament*

El monopoli neoliberal que caracteritzava la gairebé totalitat de les polítiques econòmiques llatinoamericanes en la dècada dels '90 s'està trencant. Països com Veneçuela, Equador o Bolívia han viscut canvis governamentals que, amb les seves contradiccions i limitacions, semblen voler apostar per nous models econòmics de caràcter proteccionista i més socials. L'àmbit agrari és un dels sectors més destacats en aquest canvi de paradigma. El concepte de "Sobirania Alimentària", que fins llavors només era una proposta de la societat civil, apareix i es defineix com el model agrari a seguir en les noves constitucions que s'han promulgat en alguns d'aquests països.

En aquest context, el projecte vol generar insums per a les organitzacions i moviments socials indígenes i camperols que els permetin millorar la seva eficàcia a l'hora de proposar canvis legislatius en el període post-constituent iniciat a Equador i Bolívia, com la realització de diagnòstics sobre temes concrets o facilitant la discussió entre organitzacions i moviments socials de tots dos països.

Enfortiment del model de desenvolupament ecològic local a través de la posada en valor del patrimoni agrobiodivers i productiu del cantó Cotacachi (Província d'Imbabura).

Socis locals: *Unió d'Organitzacions Camperoles i Indígenes de Cotacachi/UNORCAC i Ajuntament de Cotacachi*

Finançador: *Diputació de Barcelona*

Les comunitats del cantó de Cotacachi són dipositàries d'una gran riquesa en agrobiodiversitat i coneixements tradicionals producte d'una herència mil·lenària que ha estat, és i serà el sustento de vida i identitat. Les comunitats han presentat un manifest perquè es declari cantó patrimoni cultural de agrobiodiversitat.

El municipi de Cotacachi té les competències per a aquest tipus de declaratòries i, amb el projecte es recolzarà al municipi per dur a terme la declaratòria amb l'elaboració i aprovació de l'ordenança i del pla de salvaguardes. Es contribuirà a conservar i posar en valor aquests actius patrimonials com a estratègia per defensar els drets col·lectius en l'àmbit econòmic, social i cultural de les comunitats del cantó de Cotacachi.

Teixint camins: Una construcció col·lectiva per una cultura de pau amb enfocament de gènere i interculturalitat en el Cantó Cotacachi.

Soci local: *Assemblea d'Unitat Cantonal de Cotacachi*

Finançador: *Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament*

El projecte va dirigit a la promoció dels drets de les dones a una vida lliure de violències, concretament a les dones de l'àmbit rural i urbà de les quatre zones del cantó Cotacachi, Urbana, Andina, Intag-Manduriacos i Golondrinas.

La contrapart del projecte és l'Assemblea d'Unitat Cantonal de Cotacachi, sistema de participació cantonal que aglutina, entre altres, les organitzacions de dones i joves del cantó i que, a més, treballa per a l'enfortiment de capacitats tècniques, organitzatives i d'incidència de les organitzacions que formen part (coordinadora de dones, joves, federació de barris i comitès intersectorials).

La identificació i formulació del projecte s'ha realitzat sota la premissa que la violència física o psicològica exercida sobre les dones limiten la seva autonomia i participació política, i les encadenen a un cercle viciós d'injustícia i de vulneració del dret que tenen a una vida lliure de violència.

El projecte té com a objectius contribuir a l'enfortiment de les organitzacions de dones en la seva agenda política per a la prevenció, atenció i desenvolupament d'accions que promoguin l'eliminació de la violència de gènere en el Cantó Cotacachi, reflectida en el seu objectiu específic a través d'enfortir la incidència de les organitzacions de dones per a la transformació

de les relacions de desigualtat, discriminació i violència de gènere a partir de l'apoderament i lideratge propositiu de i des de les dones indígenes, afrodescendents i mestisses. S'abordarà a través de l'activa participació de les coordinadores de Dones Intag - Manduriacos, Coordinadora de Dones Urbanes, Comitè Central de Dones UNORCAC, Dones dels Barris Urbans i Dones de Golondrinas, generant participació i veedoria social que donin lloc a una cultura de pau i la seva promoció en l'exercici i restitució de drets humans de les dones diverses del cantó Cotacachi, a través d'aprofundir l'articulació, coordinació i vinculacions entre actors (govern local, sistema de justícia i organitzacions de dones i joves), tenint en compte les seves necessitats particulars i d'acord a la seva pertinença cultural.

SENEGAL

Al llarg d'aquest any s'ha continuat consolidant el treball que Xarxa de Consum Solidari està realitzant al Senegal des de l'any 2010, concretament a les regions de Ziguinchor i Kolda (regió natural de la Casamance) i, a la ciutat de Dakar.

A la regió de Ziguinchor, se segueix desplegant l'estratègia de treball entorn dos eixos:

El suport institucional als municipis d'Oussouye, Ziguinchor i Bignona amb l'acompanyament en la implementació de polítiques públiques en àrees urbanes amb l'Agència Regional de Desenvolupament de Ziguinchor i les organitzacions comunitàries de base dels tres municipis, com Fòrum Civil Bignona, per contribuir a la millora de la gestió municipal i l'enfortiment de la governança local amb la participació de la societat civil organitzada. Enfortint mecanismes i espais de participació de la societat civil organitzada com són els Cadres de Concertació i els fòrums d'interpel·lació. I, a través del treball amb organitzacions femenines com USOFORAL i ECAF per enfortir i ampliar les capacitats de les organitzacions femenines i del teixit productiu per al desenvolupament econòmic local.

A la regió de Kolda les accions se centren en (i) el desenvolupament rural i agrícola amb PELLITAL com a contrapart, (ii) l'apoderament de les dones dirigit a consolidar i augmentar la seva incidència política, per tal d'organitzar un moviment femení fort i autònom capaç d'elaborar al·legacions al seu favor amb l'Agència regional de Desenvolupament de Kolda com a contrapart, i de manera coordinada amb les Plataformes de dones locals i regional i altres organitzacions de la societat civil com FODDE i el Comitè de lluita contra les violències. I, finalment, les accions se centren en (iii) ampliar les capacitats d'emprenedoria femenina i del teixit productiu per al desenvolupament econòmic local.

A la ciutat de Dakar es treballa directament amb diferents districtes de la ciutat per a (i) reforçar la governança local i les competències pròpies dels diferents ajuntaments que conformen la ciutat de Dakar. S'està incidint en l'enfortiment dels mecanismes i espais de participació de la societat civil organitzada (Cadres de Concertació i fòrums d'interpel·lació) i, es treballa de manera coordinada amb organitzacions femenines com la xarxa Siggil Jigéen i AFEME per enfortir i ampliar les capacitats d'emprenedoria femenina i del teixit productiu per al desenvolupament econòmic local.

Projectes en execució al 2017

Apoderament de les dones de la regió de Kolda, Senegal, per avançar en la consolidació de la defensa, garantia i exercici dels seus drets humans.

Soci local: Agència Regional de Desenvolupament de Kolda

Finançador: Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

El programa va adreçat a contribuir a l'apoderament de les dones de la regió de Kolda per avançar en la consolidació de la defensa, garantia i exercici dels seus drets polítics, econòmics, socials, culturals i a una vida lliure de violència, per permetre una major presència i representativitat activa de les dones de la Regió de Kolda, Senegal, en totes les instàncies públiques i de presa de decisions per fer-se sentir, però també, per integrar-se en les diverses estratègies, d'iniciativa pública o civil, que permetin la transformació de les relacions de gènere cap a una equitat de drets humans independent del sexe i, particularment, cap a una eradicació de les violències masclistes físiques, sexuals i psicològiques.

Es tracta de donar continuïtat al treball realitzat per la Xarxa de Consum Solidari (XCS) a la regió de dones prové de la seva vulnerabilitat econòmica, social, cultural i política i, per això es treballarà per e promoció dels drets de les dones, entenent que gran part de la violència

exercida cap a les d a (OE) l'enfortiment del moviment associatiu i associacions civils de dones incidint en el dret de les dones a una vida lliure de violència de gènere i al dret a una vida activa econòmicament a través d'enfortir-les (R1) a nivell de gestió/organització, jurídic i d'objectius i, alhora, enxarxar-les per tal de portar a terme els processos d'exigibilitat de drets amb eficiència; (R2) a nivell d'informació/sensibilització sobre les VBG (matrimonis precoços/forçats, embarassos precoços, MGF, violències verbals), el contingut de les diferents convencions jurídiques ratificades per Senegal i sobre la pròpia legislació i, sobre les bones pràctiques tradicionals i, (R3) a nivell d'autonomia econòmica i financera que contribueixi a l'apoderament de les dones.

La contrapart del projecte és l'Agència Regional de Kolda (ARD), punt focal, entre d'altres, de la política i estratègia de gènere de la regió i que a més treballa per l'enfortiment de capacitats tècniques de les col·lectivitats locals (comunes i departaments) i organitzacions de la societat civil.

Enfortiment de les capacitats dels actors locals en la gestió de competències municipals transferides sobre medi ambient, recursos naturals i planificació territorial a les ciutats de Ziguinchor i de Bignona

Soci local: *Agència Regional de Desenvolupament de Ziguinchor i Ajuntaments de Ziguinchor i Bignona.*

Finançador: *Àrea Metropolitana de Barcelona*

El projecte es desenvolupa en dues àrees urbanes de la regió de Ziguinchor (Senegal), les ciutats de Ziguinchor i de Bignona. Pretén contribuir a l'enfortiment de la gestió municipal de la regió a través de la millora de la gestió dels Ajuntaments de Ziguinchor i Bignona, amb la participació de la societat civil, pel que fa a la gestió del medi ambient i recursos naturals i la gestió i propietat de la terra, competències que han estat transferides a les Col·lectivitats Locals (ajuntaments). Per aconseguir-ho, se seguiran dos eixos estratègics basats en la premissa que per millorar la governabilitat local és imprescindible millorar la participació i el control de la ciutadania en els assumptes públics, alhora que es millora la gestió de l'administració pública local: (1) participació efectiva dels actors / actrius del projecte, garantida per la formació prevista en governança per al desenvolupament i incidència ciutadana a electes, serveis tècnics i membres de les organitzacions Comunitàries de Base-OCB i (2) capacitació a nivell institucional, electes i serveis tècnics, en gestió del medi ambient i recursos naturals i planificació territorial. El present projecte pretén, doncs, ampliar les capacitats institucionals i ciutadanes promovent la governança democràtica en dues ciutats, així com promoure el dret a la ciutat i la cohesió amb la societat civil, des d'un enfocament de drets, de prevenció de conflictes i d'equitat de gènere.

Aquesta actuació quedarà emmarcada dins dels Planes d'Inversió Comunals, Planes Anuals d'Inversió, Pla Regional de Desenvolupament i, els documents estratègics més importants de planificació urbana i de la política local, i compta amb el vistiplau i col·laboració de les autoritats locals-

La contrapart encarregada d'executar el programa serà l'Agència Regional de Desenvolupament de Ziguinchor, una institució pública i descentralitzada de l'Estat senegalès la que ha participat activament tant en la identificació com en la formulació del projecte.

Promoció de l'exercici dels drets econòmics i socials de les dones: el dret a l'accés a la terra de les dones de la regió de Kolda

Soci local: *Agència Regional de Desenvolupament de Kolda, PELLITAL i Ajuntaments del Departament de Médina Yoro Foulda i Ajuntaments del Departament de Kolda.*

Finançador: *Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament*

El projecte va dirigit a la promoció dels drets de les dones, a l'accés a la propietat i l'explotació de la terra de les dones de l'àmbit rural de la regió de Kolda: Departament de Médina Yoro Foulda (municipis de MYF, Pota, Kéréwane, Ndorna, Bourouco, Koulinto i Bignarabé) i Departament de Kolda (municipis de Saré Bidji, Dioulacolou i Kolda). Es tracta de donar continuïtat al treball realitzat per la XCS a la regió de promoció dels drets de les dones, entenent que gran part de la violència exercida cap a les dones prové de la seva vulnerabilitat econòmica i de la vulneració del dret a accedir a la propietat i explotació de la terra en igualtat de condicions amb els homes.

L'accés a la terra és un requisit bàsic per a l'agricultura, i el control de la mateixa és un sinònim de riquesa, estatus i poder en moltes regions. Enfortir l'accés de les dones a la terra i el control sobre ella és un mitjà important per millorar la seva posició en la família i en la comunitat. El

projecte té com a objectiu contribuir a garantir el dret a l'accés a la propietat i l'explotació mitjançant el seu treball a la terra de les dones rurals de la regió de Kolda (Senegal). El projecte pretén incidir en la millora de les capacitats de les dones, titulars de drets del projecte, a través de la difusió del dret a l'accés a la terra, dret que se'ls està vulnerant, així com apoderant-se econòmicament per dotar-les d'autonomia i capacitat de participació, millorant les capacitats dels titulars d'obligacions i responsabilitats perquè en cadascun dels àmbits que els corresponen, defensin i vetllin per garantir el dret a l'accés a la terra de les dones.

Millora de la governabilitat local i la gestió municipal en el districte de Medina, ciutat de Dakar

Soci local: *Xarxa Siggil Jigéen i Ajuntament de Médina*

Finançador: *Ajuntament de Barcelona*

El projecte es desenvolupa a l'àrea urbana del districte Médina, Dakar. Contribuirà a la governabilitat local i l'enfortiment de la gestió municipal amb participació de la societat civil i amb perspectiva de gènere a través de: la participació de les dones Conselleres Municipals de Médina en les instàncies de decisió; reforçar les estructures de gestió i capacitats d'electes i electes, d'agents tècnics/as de l'ajuntament de Médina i, l'articulació entre l'ajuntament i les organitzacions de base (OCB) per garantir la participació ciutadana en els assumptes públics. Es promourà el dret a la ciutat i la cohesió social des d'un enfocament de drets i d'equitat de gènere. El projecte s'emmarca dins del Pla de Desenvolupament Comunal de Dakar i els documents de política urbana, i compta amb la col·laboració i participació activa de les autoritats locals, ajuntament de Médina. La contrapart executora serà la xarxa Siggil Jigéen, que treballa pels drets de les dones i la seva representació en les instàncies i espais de presa de decisió.

MALI

El 2015, la Xarxa de Consum Solidari va ampliar el seu treball de cooperació al desenvolupament iniciant activitats a Mali, conjuntament amb la Fundació Món3. Aquest treball se centra a recolzar organitzacions camperoles que treballen sota paràmetres de sobirania alimentària a les àrees més empobrides del país.

Projecte en execució al 2017

Millora de les condicions de venda de la producció camperola de Kadiolo (Sikasso, Mali)

Soci local: *ACOD*

Finançador: *Agencia Española de Cooperación Internacional al Desarrollo*

El projecte, que es realitza en consorci amb la Fundació Món3 i amb el suport de la AECID, té 24 mesos de durada pretén millorar els preus i les vendes de productes locals procedents de l'agricultura familiar sostenible a través de la millora de l'accés a mercats a preus justs. Per a això el projecte contempla el desenvolupament d'activitats que afegixen valor en la parteix comercialització de la cadena i augmenten la competitivitat de diversos productes locals camperols (anacard, karité i uns altres). El projecte es focalitza en el cercle de Kadiolo de la Regió de Sikasso.

El projecte pretén disminuir les deficiències amb les quals es troben els productors locals a l'hora d'obtenir valor afegit de les seves produccions, ja sigui per problemes de formació, organització, accés a recursos, promoció dels productes, infraestructures de magatzematge, condicionat o transformació, canals de comercialització. Alhora, es preveuen accions per conscienciar als consumidors de la importància del consum de productes locals i per això s'han previst una sèrie de campanyes en aquest sentit i es promou el comerç internacional de caràcter just i ecològic, d'acord amb les prioritats de la Cooperació Espanyola i del Govern de Mali.

Cofinançadors que han recolzat les nostres intervencions de cooperació al 2017

Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo

Agencia Asturiana de Cooperación al Desarrollo
Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament
Diputació de Barcelona
Àrea Metropolitana de Barcelona
Ajuntament de Barcelona – Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional
Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Ayuntamiento de Azuqueca de Henares
Ayuntamiento de Xixón

EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

El sector que treballa pel consum crític i el comerç just ha crescut en més de dues dècades. No obstant això, la crisi social i econòmica que vivim no només ha posat en tensió la seva consolidació. També li ha obligat a repensar el discurs i a actualitzar objectius i línies d'intervenció. Ara, el Dret a una Alimentació adequada es relaciona amb un canvi de perspectiva de conceptes com a pobresa alimentària, que fins fa poc semblava un problema sobre el qual tenim responsabilitat però que ens era aliè, propi dels anomenats “països del sud”. Igualment, el malbaratament d'aliments es veia únicament com una contrarietat mediambiental. La producció d'horts urbans o periurbans també era una solució per a la pobresa als països del sud, però només una proposta d'oci al nostre territori. D'altra banda, el paper subordinat de la dona, tradicionalment encarregada de suportar el pes reproductiu, també empitjora en un context de crisi, especialment en aquells grups domèstics que sofreixen o estan prop del límit de la pobresa alimentària.

Aquest nou context obliga a enfocar l'alimentació de forma diferent a com el sector les havia tractat fins ara. El sector es troba en la necessitat de trencar amb els esquemes de treball tradicionals, d'actualitzar la formació del seu personal tècnic, dels seus responsables polítics i del seu voluntariat, de dotar-se de nous instruments d'educació per al desenvolupament, i d'enfrontar nous debats.

La Xarxa de Consum Solidari es va crear amb l'objectiu d'introduir al país els debats i temes que han anat sorgint a nivell internacional, a través de la recerca, la difusió d'idees, la formació, i la creació de materials d'educació per al desenvolupament. En les seves dues dècades de vida s'ha convertit, en aquests àmbits, en referent dels moviments que defensen el Dret a l'Alimentació i enarboren la bandera de la Sobirania Alimentària com a paradigma. Davant aquest nou context, la Xarxa està treballant des de fa ja uns anys en la generació de noves anàlisis crítiques i en l'elaboració de materials que valorin la consideració del consum alimentari fugint de pràctiques assistencialistes a curt termini.

Projectes més destacats realitzats en l'àmbit de l'educació per al desenvolupament:

Enfortint propostes a favor d'un Consum Crític a Barcelona en un context de crisi Finançador: Ajuntament de Barcelona – Programa Barcelona Solidària

A Barcelona, els moviments per un consum crític tenen un espai en l'agenda de les organitzacions socials i àrees de cooperació de les institucions públiques. Aquest moviment ha anat creixent al llarg de més de dues dècades. No obstant això, la situació de crisi social i econòmica que vivim no només ha posat en risc la seva suposada consolidació, sinó que també li està obligant a repensar el discurs, a actualitzar els seus objectius i a analitzar noves línies d'intervenció. Per exemple, conceptes com el de pobresa alimentària tenen ara un paper més significatiu que el que tenia fa uns anys, i obliga a una reflexió de caràcter global i estructural quan abans es mirava com un problema dels denominats “països del sud” en el qual teníem una important responsabilitat, però les conseqüències del com ens eren alienes. Igual succeeix amb problemes com el malbaratament d'aliments, que ara s'enfoca de manera diferent a com es feia uns anys. En aquest context, aquests moviments es troben en la necessitat de trencar amb els esquemes de treball tradicionals, d'actualitzar la formació del seu personal i voluntariat, de dotar-se de nous instruments per a la seva labor d'EpD, i d'enfrontar els nous debats que ara sorgeixen. Per a això, el projecte considera com a eix central del treball el dret a una alimentació adequada. I que això passa pel respecte als drets dels i les productors/as, per la reclamació del rol que en això ha de jugar les institucions públiques, i per plantejar una resistència reflexionada i propositiva a propostes “d'emergència” de caràcter assistencialiste que sorgeixen en temps de crisi però que, lluny de empoderar a la ciutadania, la desactiva.

El programa (de dos anys) proposa una sèrie d'accions dirigides a enfrontar aquests problemes. En alguns casos, el projecte preveu continuar i consolidar espais ja existents de debat i anàlisi com per exemple les “Jornades de Consum Crític” (abans, “Jornades de comerç just i consum responsable”), de participació conjunta dels moviments a favor del comerç just i del consum responsable com la Fira del Tast (que ara es fa mensualment i a dos punts de la

ciutat: Ciutat Vella i Eixample), i de formació a professorat dels nivells d'ESO, Batxillerat i de Mòduls de Formació amb el curs "Comerç just i consum responsable a les escoles" que s'organitza amb la UOC. El projecte també considera necessari dotar al moviment de materials pel seu treball de EpD com per a la reflexió.

Difonent i analitzant el Dret a l'Alimentació des d'una perspectiva de gènere

Finançador: Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

L'alimentació, en els seus múltiples processos (producció, transformació, elaboració i consum) està travessada per biaixos que generen i/o són resultat de inequitat de gènere: consum diferenciat, divisió sexual del treball, diferent valoració social de les labors masculinitzades i feminitzades, preses de decisió sobre quines, com i quan es produeix i consumeix, elaboració i comercialització de productes específics per la dona que consolida arquetips, etc. I aquest tema és especialment important perquè afecta a dos Drets reconeguts: els de la Dona i el de l'Alimentació.

El projecte ha enfortit aquesta doble perspectiva de Drets en diferents espais i agents amb responsabilitat en l'àmbit de l'alimentació i la educació en gènere: a) sector educatiu pre-universitari, amb accions de formació de docents de secundària, batxillerat i formació professional; b) sector universitari que treballa en alimentació, introduint aquests temes en la recerca i docència acadèmica; c) sector de la cooperació mitjançant accions de formació, d'anàlisi i debat; i d) generant materials per a la difusió/sensibilització.

El projecte ha treballat en aquests àmbits des de la Sobirania Alimentària, paradigma que analitza l'alimentació des d'una perspectiva de Drets (la Xarxa forma part de Plataforma Rural, part de La Via Campesina a l'Estat espanyol, així com de la Assemblea per la Sobirania Alimentària de Catalunya - ASAC). Això ha permès fugir de visions assistencialistes molt comuns a l'hora d'intervenir sobre deficiència alimentària tant al Sud com al Nord.

El projecte ha comptat amb la col·laboració de diferents agents/entitats no ONGD, però que treballen en temes relacionats amb els Drets de la Dona i l'Alimentació: l'Observatori de l'Alimentació (ODELA) de la Universitat de Barcelona; la Marxa Mundial de les Dones; les oficines de cooperació de les Universitats (públiques) de Lleida, Girona, Rovira i Virgili (Tarragona) i Pompeu Fabra (Barcelona); i la Universitat Oberta de Catalunya.

Equitat de gènere per assolir la sobirania alimentària

Finançador: Ayuntamiento de Azuqueca de Henares

El paradigma de la Sobirania Alimentària, plantejat i desenvolupat per la plataforma internacional La Via Campesina, estableix l'equitat entre gèneres com un dels seus principis rectoris. No obstant això, ens enfrontem amb dos problemes.

D'una banda, que l'aplicació dels principis d'equitat de gènere que defensa la Sobirania Alimentària no sempre són fàcils d'aplicar, quan les estructures de poder masculinitzades estan consolidades i formen part del discurs hegemònic. D'altra banda, si bé s'ha estudiat en profunditat la iniquitat de gènere en l'àmbit de la producció, no hi ha tanta informació sobre la darrera fase del procés agroalimentari: el que afecta el i la consumidor / a. Qui compra què? Què biaixos s'estableixen en les prioritats en el consum domèstic? En aquest punt segueix predominant la consideració que la unitat domèstica és un ens homogeni, el que és una visió cega al gènere, ja que el consum és reflex i resultat de desigualtats.

Un tercer element a tenir en compte: el sector del Comerç Just està molt feminitzat, fenomen que no es reflecteix en el percentatge de dones que assumeixen càrrecs de responsabilitat. Si bé això és una constant en el sector associatiu, hi ha la necessitat de saber si les característiques del comerç just (la comercialització) genera biaixos específics per a establir polítiques de gènere adequades.

Treballar amb perspectiva de gènere en el comerç just passa per enfrontar aquestes problemàtiques, que en la pràctica es reflecteixen en una escassa formació de tècnics/es, voluntaris / es i responsables, així com en la pràctica inexistència de materials per a la incidència social i la EpD.

Amb aquest objectiu, el projecte ha contemplat la formació en aquest tema de tècnics/es, responsables i activistes del sector del Comerç Just i del Consum Responsable, i de la cooperació al desenvolupament, així com l'edició d'una exposició itinerant, a disposició d'entitats socials d'Azuqueca i altres poblacions veïnes, i material educatiu destinat a la població estudiantil, per a l'ús també d'aquestes entitats socials, i relacionat amb una exposició.

L'agricultura urbana com a estratègia a favor del Dret a l'Alimentació des d'una perspectiva de gènere

Finançador: Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

La crisi a Europa i el creixement dels moviments a favor de la Sobirania Alimentària i ecologistes han fet que l'agricultura urbana s'hagi convertit en una activitat amb dues funcions a Amèrica Llatina i a Catalunya: permetre cobrir part de les seves necessitats a sectors urbans marginalitzats, i ser un àmbit reivindicatiu a favor d'un altre model de ciutat i/o Drets bàsics com el de l'alimentació. En tractar-se d'un fenomen en creixement als dos territoris, creiem que és un vehicle oportú per introduir en la societat catalana en temes com els processos polítics que viu la regió llatinoamericana, les noves polítiques agràries, o les noves lluites camperoles i indígenes.

Però ens trobem que l'anàlisi de l'agricultura urbana ha sofert certa ceguesa al gènere. Més enllà de si és majoritàriament executada per homes o dones, és necessari conèixer què implicacions té en la divisió del treball en l'àmbit domèstic, i el rol de la dona en les organitzacions socials que s'han conformat al voltant d'aquest fenomen: Quan l'agricultura urbana apareix com una nova activitat, com es redistribueix el treball productiu i reproductiu dins del grup domèstic? L'agricultura urbana, té una valoració social diferent dependent del sexe dels seus principals actors? Qui té la representació social de les organitzacions de productors agro-urbans? El paper de la dona i de l'home és diferent quan la naturalesa d'aquestes organitzacions és més reivindicatiu que productiu?

L'objectiu del projecte és analitzar i difondre els nous moviments d'agricultura urbana a Amèrica Llatina que lluiten pel Dret a l'Alimentació, facilitant sinergies amb els catalans, i enfocant el fenomen a les implicacions que té en les relacions de gènere. El projecte preveu tres tipus d'accions: formació i debat (tallers i jornades en les 4 províncies); recerca (diagnòstic sobre com l'agricultura urbana afecta les relacions de gènere); materials d'EpD (exposició i articles).

Semrar la ciutat: agricultura urbana i periurbana com a estratègia contra la pobresa en el Sud

Finançador: Agència Asturiana de Cooperación al Desarrollo

A Amèrica Llatina, l'agricultura urbana i periurbana sempre ha estat una estratègia de lluita contra la pobresa: permet la provisió d'aliments o generar llocs de treball. Però en les últimes dècades també s'ha convertit en l'eix de propostes que reclamen el dret a una alimentació adequada i a un model de ciutat més sostenible. En diversos països, les institucions públiques estan assumint i impulsant aquesta activitat. En aquest context, els moviments que lluiten per un consum crític i responsable es veuen en la necessitat d'analitzar aquest fenomen. I la cooperació al desenvolupament, considerar-la com un instrument de cooperació que, més enllà de proveir d'aliments a sectors econòmicament subordinats, pot convertir-se en un espai de reclamació social de drets (a una alimentació adequada, a una ciutat més sostenible).

Amb aquest objectiu, el present projecte preveu la formació en aquest tema de tècnics/es, responsables i activistes del sector del Comerç Just i del Consum Responsable, i de la cooperació al desenvolupament, l'elaboració de materials per a la reflexió i l'anàlisi: un llibre elaborat per especialistes que expliqui experiències d'Amèrica Llatina i material d'EpD per al treball d'organitzacions socials asturianes: exposició itinerant i material d'EpD per a secundària i batxillerat.

Activitats de divulgació del consum responsable als Mercats de Pagès

Finançador: Ajuntament de Barcelona – Consum

Els Mercats de Pagès és una proposta amb continuïtat des de fa anys. La finalitat dels Mercats és oferir espais de trobada entre productors/es camperols ecològics (actualment, més de 24 cooperatives i organitzacions de producció) i la ciutadania, alhora que es generen i consoliden noves formes de consum més sostenibles i s'estructura la ciutat amb l'espai agrari/rural que ho envolta.

El projecte recolza la realització de tallers de formació i sensibilització a la ciutadania a través dels quals els diferents actors (cooperatives, productors, organitzacions) que participen als Mercats, i que ofereixen experiències i coneixements.

Ampliant els coneixements i millorant la formació en Agroecologia i Dret a una Alimentació adequada dels agents que participen en l'alimentació escolar

Finançador: Àrea Metropolitana de Barcelona

L'alimentació, en els seus múltiples processos (producció, transformació, elaboració i consum) està travessada per biaixos que generen i/o són resultat de inequitat de gènere: consum diferenciat, divisió sexual del treball, diferent valoració social de les labors masculinitzades i feminitzades, preses de decisió sobre quines, com i quan es produeix i consumeix,... I aquest tema és especialment important perquè afecta a dos Drets reconeguts: els de la Dona i el de l'Alimentació. Cal destacar que el projecte treballa en aquest àmbit des de la Sobirania Alimentària, paradigma que analitza l'alimentació des d'una perspectiva de Drets. Això permet fugir de visions assistencialistes molt comuns a l'hora d'intervenir sobre deficiència alimentària. El projecte, iniciat al finalitzar 2016, vol introduir/enfortir aquesta doble perspectiva de Drets (de gènere i a l'alimentació) en un determinat tipus d'espai i agents amb responsabilitat en l'àmbit de l'alimentació: els menjadors escolars, mitjançant accions de formació a monitors/es i cuiners/es. Per a això es comptarà amb la col·laboració de Ecoataula, una empresa de càtering escolar ecològic que treballa en diverses municipalitats de l'AMB.

Altres accions:

Mercats de Pagès

Des de setembre de 2013 es realitzen els Mercats de Pagès a Barcelona. Estan coordinades per la Xarxa de Consum Solidari, amb la participació de l'Aliança per la Sobirania Alimentària de Catalunya, Mescladís, Slow Food i L'Ortiga. En ella participen productors locals (de la província de Barcelona) i es presenten productes de comerç just. Paral·lelament als Mercats s'organitzen activitats i tallers sobre temes relacionats amb l'alimentació i el consum crític.

Inicialment es tractava només d'una Fira-Mercat de productors i productores locals i productes de comerç just produïts i comercialitzats sota els principis de la sobirania alimentària que se celebrava cada tercer dissabte de mes a la Plaça Sant Agustí Vell (Ciutat Vella). Poc temps després aquest Mercat mensual es va començar a realitzar també en l'Esquerra de l'Eixample (Espai Germanetes), en aquest cas en coordinació amb entitats de barri com l'AAVV de l'Esquerra de l'Eixample, Recreant Cruïlles i ASSEE, i l'any 2016 es va iniciar un tercer, a la Dreta de l'Eixample, en l'espai del Fort Pienc. A causa de l'èxit dels Mercats, aquest any han passat de ser mensuals a quinzenals.

Els Mercats volen permetre a la població barcelonina adquirir i consumir productes alimentaris ecològics, però també amb valor social, i donar a conèixer els principis de la sobirania alimentària com a principi per canviar lògiques de consum cap a hàbits més sostenibles.

Els Mercats i les accions que en elles es realitzen han rebut el suport de l'Ajuntament de Barcelona i de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

Fira de la Terra

Un any més, la Xarxa de Consum Solidari va participar a la Fira de la Terra, que es va celebrar, com sempre, a l'inici de la primavera al Parc de la Ciutadella i al passeig Lluís Companys de Barcelona. En el nostre estand es van poder trobar productes de comerç just, tant d'alimentació com d'higiene personal i de la llar, així com informació de les campanyes que promovem, dels nostres grups de consum, de les fires i jornades que organitzem i, també, exemplars de les nostres darreres publicacions.

Curs "Comerç just i consum responsable a les escoles. Curs de formació per a formadors/es"

Aquest any s'ha continuat el treball de formació en consum crític dirigit a docents amb la Universitat Oberta de Catalunya. S'han fet la 6ena i 7ena edició del curs.

El curs, bianual, té el suport de l'Ajuntament de Barcelona, i vol posar a la disposició del professorat d'ESO (segon cicle) i batxillerat les principals propostes que investigadors i moviments socials estan plantejant com a alternativa enfront dels problemes generats pel model agroalimentari dominant. I amb aquesta informació, oferir recursos i estratègies per introduir el tema del consum responsable a les seves aules.

Més enllà d'exposar un inventari de les propostes que han sorgit per afavorir un consum més responsable i millorar la capacitat crítica dels docents (i dels seus estudiants) com a consumidors/es, el curs busca aprofundir en les característiques de les diferents perspectives i els debats que han sorgit entorn d'aquestes propostes. I per a aconseguir-ho, agafa com a línia argumental la sobirania alimentària, paradigma que defensa el model de producció i comercialització camperol davant el model agro-industrial.

El curs té dues parts. En la primera, de caràcter teòric, s'analitza la sobirania alimentària i es fa una lectura de les propostes i els debats que hi ha de consum responsable tant al Nord com al Sud, fent un esment especial del moviment del comerç just. La segona part s'acosta a l'educació per al desenvolupament com a estratègia per a introduir a l'aula els temes i els debats analitzats entorn del consum responsable en la primera part. No es proposa una sèrie de materials per fer servir directament a l'aula, sinó que aquests materials s'utilitzen de matèria primera per a elaborar materials aplicats a les característiques de les aules dels docents que participen en el curs.

El curs compta amb una bossa de beques, i té 1 crèdit ECTS.

Curs-Taller "Amèrica Llatina, cap a la sobirania alimentària?"

El divendres 13 de gener, a l'espai de Picu Rabicu a Xixón i amb el suport de l'Ajuntament de Xixón, es va realitzar el taller "Amèrica Llatina, cap a la sobirania alimentària?". El ponent va ser Jordi Gascón, membre de la Xarxa de Consum Solidari i docent de la Universitat de Barcelona, especialista en polítiques agràries a l'Àrea Andina:

En la dècada passada, alguns països llatinoamericans, com l'Equador o Bolívia, van realitzar processos constitucionals en què la Sobirania Alimentària apareixia com el paradigma agrari. El procés va generar moltes expectatives en els moviments a favor d'un món rural viu. En els anys transcorreguts, aquests països han dut a terme polítiques adequades per assolir aquesta meta? I quin és el paper jugat pels moviments camperols i indígenes?

Van assistir 16 persones, activistes i responsables d'organitzacions socials, així com docents universitaris.

Taller "Sobirania alimentària i gènere. De la producció al consum"

En Azuqueca d'Henares (Guadalajara), el 19 de desembre de 2017 a l'espai de comerç just de El Foro, es va realitzar aquest taller adreçat al sector associatiu, que va rebre el suport de l'Ayuntamiento de Azuqueca de Henares, i que es va organitzar amb l'associació castellà-manxega Didesur i la plataforma Espacio por un Comercio Justo.

Aquest taller, de dues hores i mitja de durada, tenia com a objectiu formar tècnics/es, responsables, activistes i voluntaris/es de l'àmbit del comerç just i del consum responsable i la cooperació internacional en el tema de l'agricultura urbana com a estratègia de lluita contra la pobresa alimentària. El nombre de participants van ser 6, procedents d'organitzacions de comerç just i moviments ecologistes.

El tallerista del curs va ser Jordi Gascón, membre de la Xarxa de Consum Solidari i docent de la Universitat de Lleida, doctor en antropologia especialitzat en estudis rurals (<http://www.hahs.udl.es/hs/jgascon.htm>). Jordi Gascón va ser co-autor dels materials realitzats.

Importació i distribució de Comerç Just

Des de la seva fundació el 1996, la comercialització de productes de comerç just forma part essencial de la feina de la Xarxa de Consum Solidari. Dintre de la nostra idea de comerç just, és a dir la d'un procés integral que vegi el petit productor camperol -del sud del món i d'aquí- protagonista i responsable de les decisions sobre què produir i com, la comercialització és una peça molt important, que ha de tenir en compte una sèrie de factors determinants que ens caracteritzen com a organització. Entre d'altres, la màxima transparència en tota la cadena comercial i l'enfortiment d'una xarxa de punts de venda, cooperatives i grups de consum lligats al territori i a una experiència d'activisme en el consum crític.

Mantenir aquests criteris comercials "contracorrents" (fins i tot en l'entorn del mateix Comerç Just) ens ha costat molt, especialment en temps de crisi econòmica com aquests. Tot i així, les dificultats econòmiques afecten a totes les organitzacions de Comerç Just, incloses aquelles que varen orientar la seva política comercial cap a les grans distribuïdores, creient haver trobat la fórmula màgica del creixement econòmic i comercial. En el nostre cas, acostumats a lluitar contra les mil dificultats d'un projecte comercial més modest però obstinat, la clau d'aquests darrers anys ha estat la paraula "resistència". I en això hem estat en el 2017, podent treure un balanç del curs, en aquest sentit, absolutament positiu.

Hem mantingut i enfortit totes les àrees comercials tradicionals, destacant els productes alimentaris com el cafè, la panela, la xocolata i les galetes. Des de fa anys, aquests són els productes més coneguts i apreciats de la Xarxa de Consum Solidari y, consegüentment, els que més es distribueixen. En aquests sentit, seguim amb els acords comercials amb les cooperatives productores de Equador, Cuba, República Dominicana i Colòmbia. Es mantenen les vendes de productes de la llar i cosmètics produïts i distribuïts per LiberoMondo, la

cooperativa/productora italiana de Comerç Just amb la qual treballem des de fa molts anys i que els nostres clients coneixen bé. En aquest sentit, ens enorgulleix afirmar que hem aconseguit mantenir, al llarg de tot aquest temps, bones relacions comercials amb petits productors d'aquí, compromesos amb un treball solidari i d'altíssima qualitat: Xocolata Solé, Platoner. Finalment, encara que sigui un sector minoritari, es mantenen les vendes de productes d'artesanía.

Val la pena esmentar el començament d'un projecte de col·laboració amb la cooperativa de dones de Mali Cooprokaze- Lou, que elabora mantega de karité d'alta qualitat, matèria primera natural molt apreciada en la cosmètica i base de molts productes. El projecte, que estudia la possibilitat d'introduir i comercialitzar aquest producte en les xarxes europees de Comerç Just, es realitza en col·laboració amb Món-3. Hem importat algunes mostres de mantega de karité i les hem enviats a importadores, distribuïdores, associacions i botigues de comerç just d'arreu d'Europa per que puguin conèixer i avaluar la qualitat del producte.

I, com és ja tradició, esmentar la participació de la Xarxa de Consum Solidari a la feria del Dia de la Terra, que va tenir lloc els dies 29 i 30 d'abril al Parc de la Ciutadella de Barcelona.

Grups de Consum

Els Grups de Consum de la Xarxa Consum Solidari som grups organitzats de persones crítiques amb l'actual model de comerç i consum que, formant part d'un moviment social transformador global, treballem en l'àmbit local per difondre i fer possible la pràctica quotidiana d'un consum més conscient, just i sostenible.

Exceptuant el de Ciutat Vella (el més antic i ubicat a la nostra botiga de comerç just), els nostres grups són fruit de la col·laboració entre la XCS i petites botigues o altres organitzacions de barri.

Durant aquest any el grup de Sants ha canviat el seu local a la botiga El Racó de l'Isaac.

A part, continuen com sempre, en funcionament, els grups que ja teníem a:

- Ciutat Vella (a la botiga de comerç just XCS)
- L'Esquerra de l'Eixample (a l'Espai Associatiu Lola Anglada de l'antiga biblioteca dels jardins Montserrat)
- Sant Antoni (a l'espai veïnal Calàbria66)
- Collblanc (L'Hospitalet - amb la botiga Nutridiet)

La nostra idea de grups actius en el barri s'ha plasmat en activitats dirigides a grans i petits per informar que hi ha una altra manera de produir i consumir més social i respectuosa amb el medi ambient. Actes i celebracions festives com la Festa Major de l'Esquerra de l'Eixample, la Festa Major de Ciutat Vella, la Fira de la Terra són només alguns exemples.

Cal destacar també el Mercat de Pagès que s'ha continuat fent a L'Esquerra de l'Eixample (Espai Germanetes, Fort Pienc (Pl. André Malraux) i Sants, amb la novetat que tots els Mercats van passar a ser quinzenals. Al barri de vam inaugurar una plaça nova (Bonet i Muixí) i, un cop al mes, seguíem fent Mercat a la Plaça de Cal Muns.

En aquests mercats s'han ofert productes de comerç just i productes ecològics i de temporada de la mà de petits productors locals, de manera que es pogués establir un tracte directe amb el consumidor i transmetre tota la informació que hi ha darrere dels aliments que consumim.

DELEGACIONS TERRITORIALS

ASTURIAS

Cooperació al desenvolupament

En el 2016 es va tancar el segon any d'execució del projecte "**Participació de famílies rurals vulnerables en el desenvolupament local mitjançant estratègies de sobirania alimentària (Pocoata, Bolívia)**", cofinançat per l'**Ajuntament de Xixón**. Aquest Ajuntament va aprovar la continuïtat d'aquest projecte en la seva convocatòria de l'any 2017.

Executada amb l'organització local Instituto Politécnico Tupak Katari IPTK, el projecte pretén que els camperols i camperoles incrementin els seus ingressos a partir de la comercialització dels seus productes transformats de blat de moro (*apis*, *lagua*, refrescs, galetes, queques i pans de blat de moro), oca (*apis*, sopes i *kawi*) i ordi (refrescs i cafè d'ordi). Per a això es preveu enfortir els processos productius amb tecnologia apropiada i consolidar la gestió micro-empresarial de les associacions de productors/es. Les associacions de productors/es beneficiàries van ser 5, que agrupen 147 famílies camperoles (20 d'elles, monoparentals encapçalades exclusivament per dones). La població beneficiària és tota indígena kitxwa. El projecte té dues línies d'actuació: a) millora dels processos de transformació, generant valor afegit al producte agrari; b) enfortiment de les associacions productives per augmentar la seva participació en polítiques de Desenvolupament Econòmic Local establertes per les Lleis 144 de Revolució Productiva.

En el 2016, l'**Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament** va aprovar el projecte "**Enfortiment de l'agricultura camperola i indígena amb perspectiva de gènere i sobirania alimentària (Vila Vila, Cochabamba, Bolívia)**", que rep també el suport de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Executada en consorci amb l'associació xixonesa **Picu Rabicu** i amb l'organització cochabambina Aynisuyu, amb la qual treballem des de fa més de sis anys, el projecte intervé en 6 comunitats camperoles de població kitxwa que pateixen alts nivells d'inseguretat alimentària, buscant millorar condicions objectives perquè aquestes famílies desenvolupin capacitats productives, incrementin coneixements, enforteixin sistemes productius familiars i comunals, millorin i diversifiquin el seu sistema alimentari, iniciïn processos de transformació amb els excedents productius, s'incorporin i accedeixin al mercat local, i enforteixin les seves condicions i capacitats de lideratge i incidència política. Les propostes de millora de les condicions agràries es basen en principis agroecològics, dins de la línia de la sobirania alimentària. Participen 72 famílies camperoles i indígenes com a receptors directes del projecte. L'Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament va aprovar la continuïtat d'aquest projecte en la seva convocatòria de l'any 2017.

Educació per al Desenvolupament

En 2017 el projecte "**Relacionant comerç just i sobirania alimentària des de l'àmbit local**", que compta amb el suport del **Ayuntamiento de Xixón**, s'ha executat en consorci amb l'ONG especialitzada en comerç just **Picu Rabicu**.

El projecte busca analitzar i reflexionar sobre aquests temes amb la finalitat de generar un discurs que defensi la visió del Comerç Just des de la perspectiva de la Sobirania Alimentària.

El projecte pretén assolir aquest objectiu enfortint les capacitats d'organitzacions socials que treballen en Comerç Just mitjançant 2 estratègies: a) capacitar tècnics / es, responsables, activistes i voluntaris/es d'organitzacions socials i altres entitats de Xixón i properes; b) dotar aquestes organitzacions de materials per a les seves activitats de sensibilització i EPD

En el 2016, l'**Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament** va aprovar el projecte **Semrar la ciutat: agricultura urbana i periurbana com a estratègia contra la pobresa en el Sud**, en el que també participa l'ONG xixonesa Picu Rabicu. Iniciat a final d'any i executat durant el 2017, l'acció pretén visibilitzar com l'agricultura urbana i peri-urbana sempre ha estat una estratègia de lluita contra la pobresa als països del Sud: permet la provisió d'aliments o generar llocs de treball. Però en les últimes dècades també s'ha convertit en l'eix de propostes que reclamen el dret a una alimentació adequada i a un model de ciutat més sostenible. En diversos països, les institucions públiques estan assumint i impulsant aquesta activitat. En

aquest context, els moviments que lluiten per un consum crític i responsable es veuen en la necessitat d'analitzar aquest fenomen. I la cooperació al desenvolupament, considerar-la com un instrument de cooperació que, més enllà de proveir d'aliments a sectors econòmicament subordinats, pot convertir-se en un espai de reclamació social de drets (a una alimentació adequada, a una ciutat més sostenible). Amb aquest objectiu, el projecte preveu la formació en aquest tema de tècnics/ques, responsables i activistes del sector del Comerç Just i del Consum Responsable, i de la cooperació al desenvolupament, l'elaboració de materials per a la reflexió i l'anàlisi: un llibre elaborat per especialistes que expliqui experiències d'Amèrica Llatina, i material de EpD per al treball d'organitzacions socials asturianes: exposició itinerant i material d'EpD per a secundària i batxillerat.

Comerç Just

Es continua la distribució de productes de comerç just al Principat que la Xarxa de Consum Solidari importa de diferents punts d'Amèrica Llatina, sempre etiquetats, entre altres idiomes, en asturianu. Aquesta acció compta amb el suport de **Picu Rabicu**.

Publicacions

“Turismo residencial y gentrificación rural” (Jordi Gascón & Ernest Cañada, eds). Ed. Pasos & Foro de Turismo Responsable.

El turisme residencial genera canvis ràpids en l'estructura social i econòmica local. Entre altres coses, impulsa una concepció de la terra en el qual predomina el seu valor de canvi sobre el seu valor d'ús. En zones rurals, moltes vegades aquests canvis comporten la marginació de les activitats econòmiques tradicionals com l'agricultura o la pesca artesanal, i la desestructuració de les societats camperoles. A través de diversos casos d'Espanya i Amèrica Llatina, el llibre analitza els processos que porten a aquesta situació; és a dir, els mecanismes que converteixen al turisme residencial en un vector que afavoreix fenòmens globals com l'acumulació per desposesió en detriment del món rural.

Aquest llibre, co-editat amb la revista acadèmica Passos i el Fòrum de Turisme Responsable (plataforma impulsada per la Xarxa de Consum Solidari), compta amb l'aportació de reconeguts investigadors en el tema, ha estat preparat i publicat amb el suport de **l'Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament**. D'accés lliure (Creative Commons), es pot trobar en: www.pasosonline.org/Publicados/pasosoedita/PSEedita_16_Definitivo_e-book.pdf

Exposicions i materials educatius

Turismu nel mundu rural. Una mirada dende la Soberanía Alimentaria

Exposició editada en asturianu compost per 8 plafons que presenta les conseqüències del desenvolupament turístic al món rural, i concretament en les economies camperoles. S'acompanya d'un dossier educatiu, també en asturianu.

L'exposició es complementa amb una material educatiu d'accés lliure (online) amb el títol **“Turismu nel mundu rural. Una mirada dende la Soberanía Alimentaria. Exercicios pa la reflexón a partir de la esposición Turismu nel Mundu Rural”**.

Material editat amb el suport de **l'Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament**.

CASTELLA-LA MANXA

Educació per la Desenvolupament

Aquest any 2017 va ser aprovat per **l'Ajuntament de Azuqueca d'Henares**, i es va iniciar el projecte **“Equitat de gènere per aconseguir la sobirania alimentària. 2on any”**. El paradigma de la Sobirania Alimentària, plantejat i desenvolupat per la plataforma internacional La Via Camperola, estableix l'equitat entre gèneres com un dels seus principis rector. No obstant això, ens enfrontem amb dos problemes. D'una banda, que l'aplicació dels principis d'equitat de gènere que defensa la Sobirania Alimentària no sempre són fàcils d'aplicar, quan les estructures de poder masculinizades estan consolidades i formen part del discurs hegemònic. D'altra banda, si bé s'ha estudiat en profunditat la inequidat de gènere en l'àmbit

de la producció, no hi ha tanta informació sobre l'última fase del procés agroalimentari: el que afecta a la consumidor/a. Qui compra què? Quins biaixos s'estableixen en les prioritats en el consum domèstic? En aquest punt segueix predominant la consideració que la unitat domèstica és un ens homogeni, la qual cosa és una visió cega al gènere, ja que el consum és reflex i resultat de desigualtats. Un tercer element a tenir en compte: el sector del Comerç Just està molt feminitzat, fenomen que no es reflecteix en el percentatge de dones que assumeixen càrrecs de responsabilitat. Si ben això és una constant en el sector associatiu, existeix la necessitat de saber si les característiques del comerç just (la comercialització) genera biaixos específics per establir polítiques de gènere adequades. Treballar amb perspectiva de gènere en el comerç just passa per enfrontar aquestes problemàtiques, que en la pràctica es reflecteixen en una escassa formació de tècniques/us, voluntàries/us i responsables, així com en la pràctica inexistència de materials per a la incidència social i la EpD. Amb aquest objectiu, el projecte preveu la formació en aquest tema de tècnics/as, responsables i activistes del sector del Comerç Just i del Consum Responsable, i de la cooperació al desenvolupament, així com l'elaboració de materials educatius sota llicència de drets Creative Commons.

Comerç Just

Es continua la distribució de productes de comerç just en la Comunitat que la Xarxa de Consum Solidari importa de diferents punts d'Amèrica Llatina, sempre amb el suport d'organitzacions sòcies com **Didesur**.

Materials i recursos

En el període, s'ha elaborat i editat una nova exposició itinerant: **Agricultura urbana i sobirania alimentària**. Format per sis plafons, aquesta nova exposició analitza la fractura metabòlica entre ciutat i camp, i com l'agricultura urbana redueix aquest problema, a més de convertir-se en una opció per generar aliments de bona qualitat, llocs de treball, plantejar un nou model urbà i organitzar a la ciutadania en la defensa del dret a una alimentació adequada i un medi ambient sa. Editat amb el suport de **l'Ajuntament de Azuqueca d'Henares**, a l'exposició acompanya un material educatiu que permet aprofundir en el tema tractat.

SANT CUGAT (CATALUNYA)

Cooperació al desenvolupament

El 2017, **l'Ajuntament de Sant Cugat** va aprovar el 2on any del projecte **Enfortiment de l'agricultura camperola i indígena amb perspectiva de sobirania alimentària i gènere (Municipi Vila Vila, Cochabamba, Bolívia)**, que s'executa amb l'organització cochabambina Aynisuyu, i que també rep el suport de l'Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament. El projecte intervé en 6 comunitats camperoles de població kitxwa que pateixen alts nivells d'inseguretat alimentària, buscant millorar condicions objectives perquè aquestes famílies desenvolupin capacitats productives, incrementin coneixements, enforteixin sistemes productius familiars i comunals, millorin i diversifiquin el seu sistema alimentari, iniciïn processos de transformació amb els excedents productius, s'incorporin i accedeixin al mercat local, i enforteixin les seves condicions i capacitats de lideratge i incidència política. Les propostes de millora de les condicions agràries es basen en principis agroecològics, dins de la línia de la sobirania alimentària. Participen 72 famílies camperoles i índigenes com a receptores directes del projecte.

Educació per al Desenvolupament i formació

El 2017 s'ha executat el projecte **"Impacte del comerç just al Sud"**, finançat per l'Ajuntament de Sant Cugat. El projecte contempla que el consum responsable i el comerç just, com a una de les seves línies d'actuació, tenen un espai en l'agenda de les organitzacions socials i institucions públiques de casa nostra i que han mantingut un creixement sostingut fins i tot en l'actual període de crisi. No obstant aquest creixement no ha estat exempt de contradiccions amb altres propostes alternatives de consum responsable, i de producció-comercialització com

la Sobirania Alimentària. Que la Sobirania Alimentària faci èmfasi als mercats curts mentre que el Comerç Just sigui un model de comerç internacional, o que, amb l'objectiu d'augmentar les vendes i afavorir a més productors-as del Sud, determinades propostes de Comerç Just busquin la participació d'empreses transnacionals mentre que, d'altra banda, els moviments que formen part de La Vía Campesina denuncien les polítiques d'aquestes mateixes empreses, són, entre unes altres, incongruències que poden donar la sensació de que defensen models oposats de producció, distribució i consum.

El projecte vol incidir en aquestes contradiccions entre el sector Santcugatenc mitjançant 2 estratègies: A) enfortir el discurs del comerç just i el consum responsable obrint espais per al debat i l'anàlisi (formació; estudis i publicacions); B) dotar a les ONG i institucions públiques de materials perquè les seves accions d'EpD/sensibilització sobre consum responsable siguin més efectives.

VALÈNCIA

Cooperació al desenvolupament

Acompanyament, formació i capacitatció en temes de disseny de productes i producció tèxtil per al mercat local i el comerç just internacional, dels grups de dones (Massai, Jimudu Women Group i Lamu Recycling Solution) de l'ONGD Afrikable a Kenya, amb qui es col·labora a través del projecte Free Design Bank.

FREE DESIGN BANK utilitza la pràctica del disseny com a mitjà per formar els alumnes en l'ètica professional i la solidaritat, i per promoure la consciència social entre els estudiants universitaris en general, en vincular la pràctica de la seva professió amb el món real. Utilitza el disseny com a mitjà per formar artesans sense recursos, millorar els seus coneixements, les seves capacitats productives i els seus ingressos, per tal de millorar el seu nivell de vida i en última instància col·laborar a millorar la situació comercial dels països menys desenvolupats. FREE DESIGN BANK porta funcionant des de l'any 2000 i des de llavors ha col·laborat amb grups d'artesans de l'Equador, Cuba, Perú, Colòmbia, Mali, Senegal, Sierra Leone, Kenya, Tanzània, Sri-Lanka, Nepal, Índia i Filipines. Moltes d'aquestes accions, en coordinació i amb el suport de la Xarxa de Consum Solidari.

Comerç Just

Hem continuat amb la distribució de productes de comerç just importats per la Xarxa de Consum Solidari des de diferents punts de l'Amèrica Llatina, sempre amb el suport d'organitzacions sòcies valencianes com Sodepau-País Valencià.

Materials i recursos

Exposició itinerant "Sense dones no hi ha sobirania alimentària" i material didàctic. Durant aquest any s'ha continuat difonent l'exposició itinerant "Sense dones no hi ha sobirania alimentària". A través de 8 plafons, aquesta exposició vol reflexionar sobre les conseqüències socials, econòmiques, de salut i mediambientals que comporta el model agroindustrial de producció d'aliments i el seu impacte en les relacions de gènere i les desigualtats que genera en aquest àmbit. També pretén reconèixer i valorar l'aportació de les dones camperoles en el món rural i la sobirania alimentària, alhora que planteja alternatives transformadores al model de consum i comerç dominant. Aquesta exposició va acompanyada d'un material didàctic que permet aprofundir en les qüestions plantejades al llarg dels plafons i incentivar l'esperit crític dels alumnes. Els dos recursos es difonen entre les entitats valencianes que treballen temes de comerç just i gènere.

BALANÇ ECONÒMIC

XARXA DE CONSUM SOLIDARI MEMORIA. Exercici 2017

XARXA DE CONSUM SOLIDARI

BALANÇ DE SITUACIÓ SIMPLIFICAT A 31 DE DICIEMBRE DE 2017

ACTIU			
	NOTA	2017	2018
A) ACTIU NO CORRENT		300,14	612,14
I. INMOBILITZAT INTANGIBLE	6	0,00	0,00
II. INMOBILITZAT MATERIAL	8	300,14	612,14

PASSIU			
	NOTA	2017	2018
A) PATRIMONI NET		6.433,42	17.287,42
A-1) FONS PROPIS	10	(61.868,48)	(70.227,27)
II. EXCEDENTS D'EXERCICIS ANTERIORS		(70.227,27)	(81.412,76)
V. EXCEDENT DE L'EXERCICI	3	8.360,78	11.185,49
A-2) SUBVENCIONS, DONACIONS I LLEGATS REBUTS I ALTRES AJUSTAMENTS		87.289,91	87.484,89
1. Subvencions oficials de capital	11	67.299,91	87.494,69

D) PASSIU NO CORRENT			
		31.022,93	60.730,06
I. DEUTES A LLARG TERMINI		31.022,93	60.730,06
2. Altres deutes a llarg termini	8	31.022,93	60.730,06

B) ACTIU CORRENT			
		887.203,83	428.008,86
I. EXISTÈNCIES		59.086,85	51.951,30
II. USUARIS, PATROCINADORS I DEUTORS DE LES ACTIVITATS I ALTRES COMPTES A COBRAR		547.127,37	265.861,81
1. Usuaris i deutors per vendes y prestació de serveis	7	51.370,73	44.369,70
6. Actius per impost corrent y altres crèdits amb les Administracions Públiques	12	495.756,64	221.492,11
VI. EFECTIU I ALTRES ACTIU LÍQUIDS EQUIVALENTS	7	290.989,71	110.193,84

C) PASSIU NO CORRENT			
		880.047,72	380.821,82
I. Deutes a curt termini		263.294,84	71.452,88
2. Altres deutes a curt termini	8	263.294,84	71.452,99
IV. CREDIDORS PER ACTIVITATS I ALTRES COMPTES A PAGAR		606.762,88	289.168,83
1. Proveïdors	8	63.924,88	83.817,23
2. Altres creditors	8	534.009,63	197.417,48
4 Passius per impost corrent i altres deutes amb les Administracions Públiques	12	8.818,37	7.933,92
5. A compte d'usuaris	8		

TOTAL ACTIU			
		887.604,07	428.819,08
		887.604,07	428.819,08

TOTAL PASSIU			
		886.604,07	428.819,88
		886.604,07	428.819,88

Las notas de la Memoria adjunta son parte integrante de las Cuentas Anuales a 31 de diciembre de 2017

XARXA DE CONSUM SOLIDARI
MEMORIA. Exercici 2017

XARXA DE CONSUM SOLIDARI

COMpte DE RESULTATS SIMPLIFICAT A 31 DE DESEMBRE DE 2017

	Nota	(Deure) / Haber	(Deure) / Haber
		2017	2016
1. Ingressos per les activitats		388.187,97	816.028,26
a) Vendes i prestacions de serveis	13	212.412,49	262.821,87
b) Ingressos rebuts amb caràcter periòdic		11.839,51	8.404,50
c) Subvencions, donacions i altres ingressos	11	171.884,91	244.799,09
h) Reintegrament de subvencions		-7.528,94	0,00
5. Aprovisionaments	13	(106.180,23)	(164.091,87)
7. Despeses de personal	13	(124.712,88)	(139.772,89)
8. Altres despeses d'exploració		(136.216,89)	(199.736,27)
a) Serveis exteriors		(133.315,60)	(193.335,73)
a.2) Arrendaments y cònoms		(11.226,30)	(10.144,11)
a.3) Reparacions y conservació		-	-
a.4) Serveis professionals independents		(21.504,41)	(30.512,11)
a.5) Transport		(31.831,57)	(48.585,77)
a.6) Primes d'assegurances		(1.517,79)	(2.515,42)
a.7) Serveis bancaris		(3.188,20)	(2.354,49)
a.8) Publicitat, propaganda y relacions públiques		(11.134,92)	(24.138,48)
a.9) Subministraments		(3.919,49)	(3.830,94)
a.10) Altres serveis		(49.210,92)	(73.278,41)
b) Tributs		(1.507,80)	(2.729,81)
c) Pèrdues, deteriorament i variació de provisions per operacions de les activitats		-	-
d) Altres despeses de gestió corrent		(1.393,59)	(3.670,93)
9. Amortització d'immobilitzat	6/8	(312,00)	(276,81)
11. Altres Resultats		64,92	2.146,96
12. Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat		0,00	0,00
a) Deterioraments i pèrdues			
b) Resultats per alienacions i altres			
I) RESULTAT D'EXPLOTACIÓ		17.830,79	14.293,87
14. Ingressos financers		0,00	822,39
16. Despeses financers		(6.381,72)	(3.868,23)
17. Diferències de canvi		(1.106,29)	(62,24)
II) RESULTAT FINANCER		(6.470,01)	(3.108,08)
III) RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS		5.360,78	11.185,49
19. Impost sobre beneficis			0,00
IV) RESULTADO DE L'EXERCICI		5.360,78	11.185,49

Les notes de la Memòria adjunta són part integrant dels Comptes Anuals a 31 de desembre de 2017

TREBALL EN XARXA

La Xarxa de Consum Solidari compta amb el suport de moltes entitats i persones. A continuació us oferim un llistat de les més destacades amb les què hem treballat durant el 2017.

Participació en Plataformes:

- Aliança per la Sobirania Alimentària dels Pobles - Catalunya (ASAC)
- Alianza por la Soberanía Alimentaria de los pueblos (ASAP)
- Coordinadora Catalana d'Organitzacions de Consum de Productes Ecològics – Ecoconsum
- Espacio por un Comercio Justo
- LaFede.cat – Organitzacions per a la Justícia Global
- Plataforma Rural
- Plataforma Transgènics Fora!
- Xarxa Agroecològica
- Foro de Turismo Responsable

Organitzacions amb les quals s'ha treballat al llarg del 2017:

Al Sud:

Equador:

- Asamblea de Unidad Cantonal de Cotacachi
- AACRI
- CAMARI
- Cooperativa de Ahorro y Crédito Santa Anita
- Coordinadora Cantonal de Mujeres de Cotacachi
- El Rosal
- Frente de lucha por la vida
- Fundación Terranueva
- Rantinpak
- Runa Tupari
- Sumak Jambina
- Sumak Mikuy
- UNORCAC
- DECOIN

Bolívia:

- Aynisuyo
- CESA
- CNMCIQB Bartolina Sisa
- FOBOMADE
- IPTK

Senegal:

- Xarxa Siggil Jigéen
- AFEME
- Fòrum Civil
- USOFORAL
- ECAAF
- Agència Regional de Desenvolupament de Ziguinchor
- Plataforma Regional de Dones de Kolda
- Fodde, Comité de Lluita Contra les Violències
- Dones Juristes – Secció Kolda, Pellital
- Agència Regional de Desenvolupament de Kolda.

Altres:

- Vía Campesina

Al Nord:

- A Cova da Terra (Galícia)
- Alba Sud
- Arbore (Galícia)

- Associació de Veïns del Casc Antic
- COOP57
- Cooperativa Aiguaclara (València)
- Cooperativa Feixa Verda
- DIDESUR (Castella - La Manxa)
- El Puente (Alemania)
- Elkarsarea (Euskadi)
- Elkartruke (Euskadi)
- Entrepobles
- Espai Germanetes
- Icària Editorial
- L'Arcu la Vieya (Oviedo)
- La Ceiba, Cooperativa de Consumidores de Comercio Justo (Madrid)
- La Repera
- Liberomondo (Itàlia)
- Mercatrémol
- Món Verd
- Observatori DESC
- Observatori del Deute en la Globalització
- Observatori de l'alimentació-UB
- Panxea (Galícia)
- Picu Rabicu (Astúries)
- Projecte Mescladís
- Setem
- Sodepau País Valencià
- Sodepaz
- Sodepaz Balamil (Valladolid)
- Sodepaz (Rioja)
- Tienda de la Solidaridad (Rioja)
- UOC
- Veterinaris sense Fronteres
- Xarxa Comunitària de Sant Antoni –Xarx@ntoni
- Xarxa d'Enllaç amb Palestina
- Xicòria
- Za Zemiata (Bulgaria)